

	Flade- indhold.	Folke- mængde i 1880.	Befolknings- Tilvæxt fra 1878—80.
Fyen:			
Odense Amt	32,1 □ M.	128,900	5,0 pCt.
Svenborg —	29,0 —	117,600	3,0 —
Jylland:			
Hjørring Amt	51,3 —	100,500	9,4 —
Thisted —	30,6 —	64,000	5,4 —
Aalborg —	52,0 —	96,200	10,5 —
Viborg —	55,1 —	93,400	12,7 —
Randers —	44,2 —	104,300	8,8 —
Aarhus —	45,0 —	140,900	12,4 —
Vejle —	42,5 —	108,500	5,0 —
Ringkjøbing —	82,2 —	87,400	15,1 —
Ribe —	55,0 —	73,300	11,8 —

At Befolkningens Stigning er større i Kjøbenhavns Amt end i nogen anden Overøvrighedsreds uden for Kjøbenhavn, staar i Forbindelse med Hovedstadens betydelige Udvidelse og den Omstændighed, at Frederiksberg og Sundbyerne m. m. ligge paa Amtets og ikke paa Stadens Grund. Bornholms Amt og 7 af de jyske Amter have haft en Tilvæxt i deres Folkemængde af fra lidt over 15 til henved 9 pCt. Denne forholdsvis betydelige Forøgelse skyldes i Aarhus Amt særlig den overordenlige Udvikling af Aarhus Kjøbstad og i de andre Amter foruden en stærk Fremgang i Kjøbstæderne, til Dels Opdyrking af hidtil udyrket Jord. Jyllands Kjøbstæder ere i det hele gaaede stærkere fremad end Øernes (uden Kjøbenhavn); de første ere nemlig tiltagne i Befolkning med 26,2 pCt., de sidste kun med 12,5 pCt., altsaa ikke med Halvdelen. Vel er ogsaa Landbefolkningen i Jylland stegen stærkere end paa Øerne men i langt mindre Grad. Landbefolkningen i Jylland er tiltaget med 7 $\frac{1}{2}$ pCt., paa Øerne med henimod 5 pCt.

Tætheden af Befolkningen er i hele Landet gennemsnitlig 2,830 paa □ Milen. Paa Øerne lever der gennemsnitlig paa □ Milen 3,660 Mennesker, og i de enkelte Amter nedadgaaende fra 5,520 i Kjøbenhavns Amt til 3,160 Msk. i Holbæk Amt. I Jylland lever der gennemsnitlig

paa □ Milen 1890 Mennesker, flest i Aarhus Amt og færrest i Ringkjøbing Amt, nemlig henholdsvis 3,130 og 1,060 Msk. paa □ M. Befolknings-Tætheden er altsaa i Kjøbenhavns Amt mere end 5 Gange saa stor som i Ringkjøbing Amt. Tages i Jylland de 3 sydøstlige Amter Vejle, Aarhus og Randers Amt som en Helhed for sig, faas i denne Del af Landet en gennemsnitlig Befolknings-Tæthed af 2,690 Mennesker, medens Gjennemsnittet for de øvrige 6 Amter i Jylland kun bliver 1,580 Msk. paa □ Milen. De nævnte 3 Amter danne altsaa i denne Henseende et Slags Mellemlid mellem Øerne og det vestlige og nordlige Jylland.

Af hele Landets Befolkning falder paa:

Kjøbenhavn (uden Frederiksberg m. m.)	11,00 pCt.
Kjøbenhavn (med Frederiksberg m. m.)	13,00 —
Øernes Kjøbstæder og Handelspladser	7,33 pCt.
— Landkredse	34,37 —
Jyllands Kjøbstæder og Handelspladser	7,44 —
— Landkredse	36,37 —

For **Færøerne** gav Tællingen den 1ste Februar 1880 det Resultat, at Øernes Befolkning udgjør 11,200 Mennesker, nemlig 5,500 af Mandkønnet og 5,700 af Kvindekønnet. Af denne Befolkning boede henimod 1000 Mennesker i Byen Thorshavn, Resten paa Landet. Siden den sidste Folketælling, som fandt Sted der den 1ste Oktober 1870, har den aarlige Tilvæxt været 1,25 pCt., altsaa noget større end i det egentlige Danmark. Forholdsvis er Befolkningen i Thorshavn kun voxet halvt saa stærkt som paa Landet. Af Landbefolkningen levede paa Norderøerne 1,400, paa Østerø 2,700, paa Strømsø uden for Thorshavn 2,200, i Vaagø Præstegjæld 1,100, i Myggenæs-Sandø Præstegjæld 1,700 og paa Suderø 1,100 Mennesker. Færøernes Fladeindhold er 24,2 □ Mil, og Befolkningens Tæthed er altsaa 460 Mennesker paa □ Milen.

Smaating fra Dansk-Vestindien.

af Premierløjtnant **E. V. Kolthoff.**

Som man vil mindes, henvendte Negeropstanden paa St. Croix i December Maaned 1878 i høj Grad Tankerne herhjemme paa vore vestindiske Besiddelser. Selve Oprøret er imidlertid saa udtømmende behandlet i Dagbladene, at der næppe lader sig sige mere derom; men jeg har dog troet, at denne sørgelige Tildragelse

kunde give Anledning til, at man vil læse det efterfølgende, der handler om Forholdene og Levemaaden i Vestindien og at man til Dels herigennem vil kunne skimte, hvad der var den egentlige Grund til Oprøret, nemlig den sorte Mands forkuede og elendige Stilling i Modsetning til den hyde Befolknings.

Før disse Øer nogen Sinde betraadtes af en Evropæers Fod, beboedes de af Cariber, som beskyldtes for at være Menneskeædere, om de end i andre Henseende sagdes at staa paa et højere Kulturtrin end Størstedelen af de halv- og helvilde Folkestammer, som da beboede saa godt som hele Amerikas den Gang Fastland. Den Øgruppe, hvortil de 3 under den danske Krone hørende Øer høre, nemlig *St. Thomas* *St. Jan* og *St. Croix* strækker sig fra 10° til 28° n. Bredde og deles i tvende Afdelinger, de „store“ og de „små Antiller“. Øerne ligge inden Vendekredsen, kun 17 til 18 Grader nord fra Ækvator, og Dagens Længde er som en Følge deraf ogsaa hele Aaret rundt omtrent den samme. Den længste Dag er nemlig 13¹/₄ og den korteste 10³/₄ Time.

Befolkningens Antal udgjorde ved Folketællingen 1850: 39,614 Sjæle, sank i 1855 ned til 37,100, og udgjør efter den sidste Folketælling i 1870: 37,821, der fordele sig saaledes, at der paa *St. Croix* lever 22,700, paa *St. Thomas* 14,000 og paa *St. Jan* 1000. Da Øerne ere henholdsvis 3¹/₂, 1¹/₈ og 1 □ Mil, lever der altsaa i Gjennemsnit omt. 6700 Mennesker paa hver Kvadratmil, en Tæthed, der er henved dobbelt saa stor som Danmarks. Den Tilvæxt i Befolkningen, som Aarene 1855—70 har bragt, falder næsten udelukkende paa *St. Thomas*, hvis Indbyggertal i denne Tid forøgedes med 12 pCt.

St. Thomas

er ubetinget den vigtigste af de tre Øer. Den har en fortrinlig Havn, der er et Knudepunkt for Handelstrafiken, og da tillige Øernes Administration har sit Sæde her, er det let forstaaeligt, at den indtager den første Plads i Rækken; her findes kun én By, den bærer Øens Navn og er bygget paa tre Høje, som omslutte Havnen, og hvorfra Bygningerne hæve sig amphiteatralisk op ad Skrænterne og afgive, bestraaede af Solen, med den vidunderlige dejlige blaa Himmel over sig og de mørke kratvoxede Bjergskraaninger til Baggrund, et sjælden skjønt Skue. Den første Gang, jeg saa *St. Thomas*, var det hen ad Aften, og Solen var sin Nedgang nær; som man véd, findes der i Troperne ikke noget Tusmørke, og strax efter Solens Nedgang viste der sig som Følge heraf et pludseligt Mørke, som i et Nu skjulte Byen og dens Færdsel for vore Blikke. Dette varede dog kun et Øjeblik; thi pludselig og ligesom ved et Trylleslag tændtes Tusender af Glasblus overalt paa Skraaningerne og den lavere liggende Deel af Byen, medens en Rigdom af Læmp og Lys straaede ud af de aabentstaaende Vinduer. Samtidig hermed begyndte Larmen af den paa Gaden

bølgende Menneskemasse, som for et Øjeblik var forstummet, atter at hæve sig, og, blandet med Lyden af Instrumenter, atter at oplive den pludselige Stillehed. Ud fra Landet strømmede en berusende, aromatisk Duft, som af den milde Vind i lang Afstand førtes ud over Havet og frembragte en betagende Følelse af det uvante, som gjentager sig for enhver, der første Gang kommer til Troperne. — Jeg havde kun været kort Tid paa *St. Thomas*, før jeg var introduceret hos adskillige derboende Familier og hyppig modtog Indbydelser til selskabelige Sammenkomster, hvor jeg havde rig Lejlighed til personlig at gjøre mig bekendt med den Overdaadighed og Luxus, som hersker i Vestindien og giver ethvert saadant Selskab Karakteren af en lucullisk Overdaadighed, saa vel hvad Anretningen som Opdækningen angaar, og dobbelt fortjener Navnet heraf, naar man betænker, at saa godt som intet af, hvad dertil hører, produceres paa selve Stedet, men alt maa skaffes og henføres dertil enten fra Evropa eller Amerika.

Især i Begyndelsen strejfede jeg meget om paa Byens Gader og Stræder, hvor jeg, da næsten al Hus- og Familieliv paa Grund af Varmen foregaar for aabne Vinduer og Døre, havde den frieste Lejlighed til at gjøre mig bekendt med tropisk Liv og Levevis. Som et Hovedtræk hos den derværende Befolkning, der er af afrikansk Oprindelse, men i Tidernes Løb ved Sammenblanding med den hvide Race har affødt en Mængde Afarter, der ere i Besiddelse af baade de gode og onde Egenskaber hos deres paagjældende Stammefædre, om end de sidste ere de overvejende, maa anføres den *Dolce farniente*, der tilkjendegiver sig i enhver Stilling og selv ved den mindste Bevægelse hos Individet. Noget af det mest irriterende er dog den urokkelige Driveragtighed og Sløvhedstilstand, hvormed en Neger, i Regelen halvnøgen og uden Hovedbedækning, timeviis kan staa eller ligge ubevægelig paa Stenbroen, uden Spor af Skygge i den brændende Solhede. Men næppe tilbyder der sig en Lejlighed til at opnaa en Snaps Rom eller at tjene et Par Cents før han med et: „*Massa, You want me?*“ er rede til at udføre hvilket som helst Hverv, der paalægges ham. Som Særkjende for Negeren kan vistnok anføres Godmodigheden, der imidlertid let, naar han tirres eller opægges, kan forvandle sig til det vildeste Raseri, som ingen Grænser kjender og gjør ham mere til Dyr end til Menneske. Han ligger da blindt under for sin Lidenskab og sin koleriske Natur, som ofte fører ham i Konflikt med Loven; men som Regel tror jeg at turde paastaa, at Negeren, fraregnet de Fejl, som nu engang er en Følge af hans Ophav, udmærker sig ved et af

Naturen godmodigt Sindelag og trofast Hengivenhed mod den, som han erkjender for at staa over ham i en eller anden Henseende eller har vist ham Godhed og Omsorg i hans private, ofte meget smaa og kummerlige Livsforhold. Et slaaende Exempel herpaa, afgiver for Kvindekjønnets Vedkommende, de saakaldte: „Nurses“ eller Barnepiger, som, naar de i en tidlig Alder knyttes i denne Egenskab til en hvid Mands Barn, ofte slutte sig til et saadant „Baby“, med en rørende Hengivenhed og Trofasthed, som varer Livet ud og, som intet formaar at rokke eller formindske. Skyggesiderne hos Negrene kunne kortelig sammensfattes i deres Tilbøjelighed til Drukkenskab og den letfærdige Omgang mellem Personer af forskelligt Kjønn og Aldre. Dette gaar over al Beskrivelse og drives i et Omfang, som ingen Pen formaar at indlade sig paa.

Jeg beder nu Læseren efter den sildig indtagne Middag og i den mellemliggende Fritid, før Visiter passende kunne aflægges, at følge mig paa en Tur gennem Staden i den maaneklare Luft, overhvelvet af den stjernesaede, sydlige Nathimmel. Alt synes at samle sig i en Duft af Vellugt fra de paa den aabne Gade blomstrende Nerier, dobbelte Jasminer og Cactus grandiflora. Musik af forskellige Instrumenter toner fra fjærn og nær, og Duften af den tændte Havanacigar bidrager sit til at forberede den rette Stemning, hvormed vi begive os paa vor Vandring i den dejlige, tropiske Aften. — Vi have Valget imellem den østlige Side, langs Strandkanten ude efter „de Belgentroad“, et Slags Langelinje, som beskylles her af de langagtige Bølger fra den mejicanske Havbugt. Underligt og fremmed er Indtrykket her, som den tropiske Natur og Plantevæxt gjør paa os, Klipperne, der stejlt hæve sig paa Siden af os, afbrudte af enkelte Haver og enligstaaende Palmetræer og Havets sagte, onsfornede og melodiske Brusen.

Eller vi vælge den modsatte Side mod Vest og gjennevandre først, som vi ere nødte til, Byen i dens hele Længde. Den samme Blomsterduft møder os overalt, men her hyppigere blandet med Lugten af Tobak og akkompagneret af Toner fra forskellige Instrumenter. Gaderne ere fulde af en bølgende Menneskemængde; thi her begynder først efter Solens Nedgang Menneskelivet at aande og virke; her ligger det andet af Byens Torve: „Casimir Square“, en firkantet Plads omgivet af Bygninger med Arkader og beplantet med Palmer og Acasiatræer. Torvet opfyldes i Reglen af en betydelig Menneskemasse, især Kvinder, som klædte i deres hvidlige Dragter og med den om Hovedet malerisk slyngede Turban, hengive sig til en ubunden og larmende Lystighed.

Et helt andet Billede frembyder Livet, naar man passerer en af de skumle Sidegader i St. Thomas. Fra en oplyst Bygning lyder en ejendommelig Musik, der efter Rytmen at dømme er Dandsemusik, ud til os. Det er da et eller andet Subskriptionsbal eller, som det i de indfødtes Sprog kaldes „Bambola“, der afholdes, og hvor den øredøvende og al musikalsk Sans spottende Musik, der udføres, hidrører fra et meget primitivt Instrument, der bestaar af en udhulet Træstamme eller en tom Tønde, hvis Ender ere beklædte med et Stykke udspændt Hud. Overskrevet paa Instrumentet sidder en Neger, som med sine fem Knoer af alle Kræfter bearbejder Kalveskindet og øjensynlig gjør sig al tænkelig Umage for at frembringe den størst mulige Støj. Som oftest akkompagneres han af en anden Virtuos paa et ikke mindre primitivt Instrument, en „Scratch“, som bestaar i et Brædt af Form omtrent som en Cither med riflede Gange, som han uafsladelig og af al sin Magt ihærdig behandler med et Stykke Træ, som han taktmæssig lader glide over de riflede Gange, for derved at frembringe en afskyelig, skrattende Lyd, der noget ligner det Navn, som Instrumentet bærer. Selve Dansen, der udføres, er en Afart eller lavere Gjengivelse af den i Troperne yndede og meget populære „spanske Dans“ eller „Contradanza“, som den i daglig Tale kaldes. Lokalet, hvori Dansen foregaar, er imidlertid saa opfyldt, Aftenen saa varm og den Atmosfære, som fylder Salen, saa beklumret, at man næppe fører sig fristet til et længere Ophold.

Strax ved vor Udtræden af det paagjældende Hus, støde vi paa den aabne Gade paa en Stimmel af Mennesker, som kun synes at have samlet dem for at lytte til de daarende Toner, der lyde ud fra den oplyste Dansesal, men ved nærmere Eftersyn viser sig at være forsamlende i en hel anden Hensigt. Ved at blande os i Sværmen, der, som sædvanlig, villig gjør Plads for hvide Mænd, naar de nærme eller blande sig i deres Selskab, opdage vi nemlig, at der dannes en Kreds om en Række dansende Par, der benytte Lejligheden til paa aaben Gade at foranstalte en „Bambola“ uden at deltage i Omkostningerne ved Udgifterne til Musik og Lokale. En halv Snes Personer af begge Kjønn bevæge sig taktmæssig til Musikeus Toner omtrent paa samme Plet, og de lægge en Udholdenhed og Ihærdighed for Dagen, der var en bedre Sag værdig; men Hengivelsen i Terpsikores Glæder er saa fuldstændig og almindelig, at alle vore Betænklichkeiten svinde, og vi stille os op med i Tilskuernes Rækker for at se paa den improviserede Lystighed og den

umiddelbare Glæde, der lyser ud af Øjnene paa Deltagerne. Den kvindelige Del af de dansende synes at tage det mest alvorlig; de mandlige Deltagere derimod udmærke sig ved deres livligere Bevægelser, groteske Stillinger og Spring, medens de figurere for deres Damer. Ved samme Lejlighed føle vi en høj Grad af Ubehagelighed; vi mærke nemlig en Uddunstning, der er saa gjennemtrængende og stærk, at den alene er tilstrækkelig til at fremskynde et ilsomt Tilbagetog. Det er især den skjønne Halvdel af Deltagerne i Dansens Glæder, fra hvem denne Ubehagelighed fortrinvis skriver sig, og den kommer fra en ejendommelig, stærk Udvikling af Svedekjertlerne. Lugten er saa gjennemtrængende, at det fordres som en uafviselig Betingelse for ethvert kvindeligt Væsen, der ønsker at antages som Tjenestepige hos en hvid Familie, at hun er fri derfor; dels som en Følge deraf og dels af Forfængelighed pleje Negerinderne at overlænge sig med en Masse lugtende Vande, fornemmelig det saakaldte: „Florida water“, en af de lavere Klasser stærkt søgt Parfume.

Med Hensyn til de hvide paa St. Thomas véd man jo, at man lidt efter lidt har formindsket Antallet af Soldater i Garnisonen, uagtet det sidste Negeroprør synes at indeholde en Paaskyndelse til at forsøge Kombattanternes Antal. Garnisonen bestaar nu af en Kaptajn, 2 Løjtnanter, 12 Underofficerer og 72 Menige, der ganske vist vilde afgive en vægtig Modstand mod en Flok nøgne, slet væbnede Negere, dersom det var 72 raske, kampdygtige og godt indøvede Soldater, man havde; men denne Stand rekruteres omtrent paa samme Maade som Falstaff hos Fredsdommer Dompap, og Levemaaden i Vestindien, den hyppige Lejlighed til Udskejelser og den demoraliserede Tone blandt den lavere Del af Befolkningen gjør hurtig sin Virkning paa Soldaterne, tilmed da de fleste just ikke medbringe noget højt Begreb om Moral. Alt, hvad der blot duer nogenlunde, søger derfor hurtigst mulig at slippe Uniformen for at gaa over i private eller kommunale Livsstillinger, og Bundfaldet bliver da tilbage. Men endnu sørgelige stiller denne Sag sig, naar man betragter dens Konsekvenser. Slappede paa Sjæl og Legeme, sendes Soldaterne efter endt Tjenestetid tilbage til Danmark eller henleve en kummerlig Tilværelse derovre, dersom Døden ikke har gjort det af med dem forinden. Derfor bør Regjeringen ogsaa tage denne Byrde paa sine Skuldre og søge dette Forhold reorganiseret; thi som det nu er, vilde jeg uden Betænkning raade enhver, selv det sletteste Subjekt, fra at tage til Vestindien som Soldat, fordi han dér vilde tabe alt og intet vinde.

Den civile Del af den hvide Befolkning bestaar hovedsagelig af Amerikanere, Engelskmænd, Tyskere,

Franskmænd og Spaniere, medens Danskere ere i afgjort Minoritet. De største Kjøbmænd findes vistnok blandt Amerikanerne og Tyskerne, medens den egentlige Detailhandel hovedsagelig er i Hænderne paa de andre Nationaliteter og enkelte af den farvede Befolkning, skjøndt Undtagelser fra denne Regel selvfølgelig findes. Det kan ikke siges, at nogen af denne, af saa mange forskelligartede Elementer bestaaende Klasse Medborgere, i mindste Maade afsondrer sig fra hverandre, de omgaaes meget mere i selskabelig Henseende paa det venskabeligste trods Nationalitetsforskjellen. Særlig være det mig tilladt her at omtale en Klasse af vestindiske Medborgere, der ingenlunde gjøre Fordring derpaa ved at fremtrænge sig ved Hjælp af ydre, iøjnefaldende Midler, men meget mere udmærke dem ved et beskedent, bramfrit Liv, viet Forretningerne, Hjemmet og Familienlivets Glæder. Det er den jødiske Befolkning paa St. Thomas, jeg tænker paa og som i saa mange Henseender er forskjellig fra Jøderne herhjemme. For det første gjælder om Jøderne paa St. Thomas, at de fleste af dem, paa et Par Undtagelser nær, der stamme fra Hamburg, ere af sydlig Extraction og henhøre til den saakaldte: „portugisiske Congregation“, modsat den „polske“, som især har hjemme i den nordlige Del af Evropa. Allerede i det ydre viser denne Forskjel sig, thi medens Typen paa denne Klasse af Medborgere herhjemme som Regel er lille, uanselig og sortsmudset, udmærke Jøderne i Vestindien sig saa vel ved deres høje stolte Skikkelser, ædle Ansigtstræk og en „savoir vivre“ der uvilkaarlig aftvinger enhver, der kommer i nærmere Berørelse med dem, Sympati og Hengivenhed. Jeg har under mit Ophold i Vestindien haft Lejlighed til personlig at gjøre megen Erfaring i saa Henseende, og jeg nægter ikke, at Erindringen om disse Bekjendtskaber hører til mine bedste Minder om Livet derovre.

De ældste paalidelige Efterretninger om Jøders Ankomst til og Tilstedeværelse paa vore vestindiske Øer, gaa tilbage til Aarets 1757, da der, som det synes at fremgaa af nogle Fødselsoptegnelser i en derboende jødisk Families Besiddelse, fødtes et Barn af jødisk Herkomst. Der haves i al Fald intet tidligere autentisk Bevis for Jøders Ophold paa St. Thomas. Efter St. Eustaches Indtagelse og Plyndring i Aaret 1781 af Rodney kom største Delen af de der bosatte Jøder til St. Thomas og nedsatte sig der. De udgjorde den Gang endnu ikke en Menighed, men holdt efter Ankomsten dertil deres Bedetimer hjemme i deres Boliger, indtil det 1796 lykkedes dem at danne en Menighed og at opbygge en Synagoge der fik Navnet „Velsignelse og Fred!“ I 1801 talte denne Menighed i alt kun 9 Familier,

men 1803 forøgedes den til 22 Familier ved den yderligere Ankomst af Trosfæller fra andre Steder; Synagogen ombyttedes derpaa 1812 med en anden lille Bygning til samme Brug. Da Menigheden senere forøgedes endnu mere, blev det nødvendigt at nedrive ogsaa denne sidste Bygning og at opføre en større. I Aaret 1824 talte Menigheden 64 Familier. 1831 lagdes Gudshuset i Aske, men ikke modfaldne over denne Tilskikkelse, opførte Jøderne den nuværende Synagoge, dels ved rigelige Bidrag fra selve Øen og dels ved Understøttelser fra Udlandet. Den jødiske Menighed tælle for Tiden vel omtrent mellem 400 og 450 Medlemmer. Mange af dem ere i Besiddelse af Hæders- og Æresposter, og der hersker kun de venligste Følelser mellem dem og det øvrige derværende Borgerskab.

St. Thomas og den nærliggende lille Ø St. Jan ere komne i Danmarks Besiddelse som en forladt og ingen anden Nation tilhørende Ejendom. I lange Tider havde ingen europæisk Magt bekymret sig om denne Ø, som kun nu og da besøgtes af Spanierne og andre for dens gode Havns Skyld. Allerede i Midten af det 16de Aarhundrede, under Frederik den 3djes Regering, havde danske Kjøbmænd handlet paa St. Thomas, men 1667 toge Engländerne den i Besiddelse. Efter at der 1671 i Kjøbenhavn var bleven oprettet et saakaldt: „Dansk-Vestindisk Handelskompagni“ gjorde den danske Regering under Kristian den 5te sig Umag for at skaffe dette Selskab en fast Plads i Vestindien, og bragte det ved Kongens Hjælp dertil, at den engelske Konge, Carl den 2den gav Guvernøren over Kolonierne paa St. Thomas Befaling til at forlade Øen, saa at de første, som atter toge den i Besiddelse, vilde komme til at eje den. Efter Engskmændenes Bortgang tog det danske Handelskompagni Øen i fredelig Besiddelse, og ingen har senere gjort os Ejendomsretten dertil stridig. Den danske Koloni, som derefter nedsatte sig paa St. Thomas, gjorde glædelige Fremskridt og man begyndte nu paa at anlægge en Stad og at bygge et Fort til dens Beskyttelse.

Agerdyrkningen paa St. Thomas spiller kun en ringe Rolle, og Grunden hertil maa dels søges i Klimaet og dels deri, at det især er de merkantile Interesser, der ere de herskende paa denne Ø.

St. Jan,

er den mindste af de 3 dansk-vestindiske Besiddelser. Den anses for at være meget frugtbar og vel skikket til Sukkerdyrkning, som ogsaa tidligere med Held har været drevet der, men nu næsten ganske er ophørt; de fleste ude

af Drift værende Sukkerplantager ere derfor omdannede til Kvægplantager, de saakaldte „Stockestates“. Med Undtagelse af den øverste Politimyndighed, der beklædes af en saakaldt „Landfoged“, og som understøttes af nogle faa Politibetjente, og disses Familier, findes der næsten ingen hvide paa hele Øen, som glæder sig ved en idyllisk Fred og Ro, der sjælden eller aldrig afbrydes af forstyrrende Tildragelser. I Nærheden af Landfogdens Bolig, ser man endnu Løvningerne af nogle nedlagte Skanseanlæg, men da der i en længere Aarrække ikke har ligget nogen militær Besætning paa Øen, ere disse overgivne til deres Skæbne. Øen er overordentlig skøn og ligner ikke lidet St. Croix, saa vel, hvad Udseende som Plantevæksten angaar. Det højeste Punkt paa Øen er ved Plantagen „Bordeaux“, og omtrent 1150 Fod over Havets Overflade. Som hørende til St. Thomas toges den paa Grund af dens nærliggende Beliggenhed 1697 i Besiddelse af det „Dansk-Vestindiske Handelskompagni“, men først 1717 blev Begyndelsen givet til at forvandle den aldeles udyrkede Ø til et frugtbart og beboeligt Land. Dette Aar blev der nemlig første Gang ved en kongelig Resolution givet 16 af St. Thomas Indbyggere Tilladelse til at opdyrke Øen. Den 13de November 1733 fandt der en blodig Opstand Sted, ved hvilken alle de hvide paa Øen bleve dræbte; en Soldat, der tilfældigvis undslap, bragte Meldingen derom til de andre Øer, og da et Detachment af franske Soldater gjorde Landgang paa Øerne, indsaa Negrerne den Skæbne, der ventede dem, og dræbte hverandre, 300 i Tallet. Men i mere end 6 Maaneder var Øen i de sortes Magt og for mere end 44 Plantagers Vedkommende vare alle derværende Bygninger ødelagte og mange Plantere bragte til Bettelstaven og derfor nødte til at flytte til Tortola for at begynde forfra igjen.

I Aaret 1764 blev saa vel St. Jan som St. Thomas erklærede for Frihavn, og 1767 gav Kristian den 7de Handelen paa Øerne fri for alle Nationer. Hvad Øens Kultur og Agerdyrkningsforhold angaar, da var i Aaret 1850 13,800 Acres i Sukkerdyrkning, 1040 Acres i anden forskelligartet Dyrkning og 11,800 Acres uden Nytte og anden Anvendelse og heri er næppe, skjøndt 30 Aar ere gaaede siden den Tid, foregaaet nogen synderlig Forandring.

St. Croix

blev den 14de November 1493 opdaget af Columbus paa hans anden Rejse til Amerika og kaldt St. Croix. Den var den Gang beboet af Cariberne, som kaldte Øen „Ay-ay!“ Columbus sendte Baade i Land for at hente

Vand, men da de forlode Landet, kom Mandskabet i Haandmæng med nogle af Cariberne og gjorde nogle af dem til Fange, som de bragte med til Spanien. Spanierne mistede ved denne Lejlighed en af deres Folk, som døde, truffet af en forgiftet Pil.

Af Øens Fortidshistorie skal kun omtales, at den i Aaret 1733 solgtes til Danmark for en Sum af 30,750 Pd. Sterl., hvorefter Handelskompagniet overtog Handelen paa Øen; men 1785 havde Regeringen indkjøbt alle Aktierne, og Øen har siden den Tid været administreret af den danske Regering.

St. Croix frembyder en yndig og tiltalende Afveiling af Høje og Dale. Bjærgene, som hovedsagelig bedække den nordlige og nordvestlige Del samt Østsiden af Øen, ere dog ingen Steds af betydelig Højde; de højeste Toppe, Mount Eagle og Blue Mountain, naa kun henholdsvis 1160 og 1100 Fod. Fra Søen af frembyder St. Croix et herligt Syn, med dets bløde, hølgeformige Linjer, Sukkermarkerne og Grupper af Kokosnødtreer, og dets to smaa, venlig udseende Byer, af hvilke især Kristianssted paa Grund af dens amfiatralse Beliggenhed yder et i høj Grad malerisk Skue. Naar man fra St. Thomas kommer til *Kristianssted*, udfolder Byen sig for Øjet, klynget op til Højens Sider. Øen omslutes helt af et Korallrev, som strækker sig langs med Kysten og kun giver fri Adgang til Havnen paa to Steder, hvad der i høj Grad bidrager til at gjøre den endnu mere sikker. Som enhver anden tropisk By har Kristianssted sine Ejendommeligheder, som strax falde i Øjet, naar man første Gang betræder den. Husene ere alle, mere eller mindre, byggede af Træ med Verandaer eller Gallerier foran, saa at man ofte kan gaa lange Veje under deres Skygge uden at være udsat for Solen og i Læ for Regnen. Som Regel er hvert Hus kun beboet af en Familie, og de, som tilhøre de mest ansete Familier, ere store og kølige med mange rummelige Værelser og tilhørende Gallerier. Kristianssted er Hovedbyen og tillige Sædet for Præsidentskabet. Der er kun faa Haver i Byen, men paa mange Steder voxer der Grupper af Kokospalmer, Bananer og andre Planter mellem Husene, hvad der bidrager til at give det Hele et livligt, lyst og landligt Præg. Indbyggernes Antal, hvoraf kun en mindre Del ere hvide, beløber sig omtrent til 5000. Det Indtryk, vi faa af selve Landet uden for Byen, er aldeles forskjelligt, eftersom vi vende os imod Øst eller Vest. Byen selv ligger paa Øens Nordside, omgivet af et meget forskjelligt Terræn; Øst for Byen ligge Kvægplantagerne, „Stockestates“, og or en Del frembyder Sceneriet her en vild, tør og deraf følgende storladne Karakter med mørke, skumle Bjærg.

Vende vi os derimod enten mod Vest, Syd eller Nord, har alt en ganske anden Karakter; det er ligesom man havde betraadt et andet og aldeles forskjelligt Land, smilende, veldyrket og frugtbart. Fremfor alt falde de udmærkede, macadamaserede Landeveje i Øjet; de ere ypperlig vedligeholdte, haarde, jevne og lige, og de gennemskære Landet som et Net i alle Retninger i en Længde af mere end 100 Mil. Man kjører paa dem i de lette og bekomne amerikanske Phaetons og „Buggies“ (Enspænderchaisser) ligesaa sikkert og behageligt som paa en Jernbane, og de smaa, men sikre og udholdende Creol Pouier trave rask op og ned ad Højene og føre en hurtig fra Sted til Sted. Vejen til Frederikssted, Øens anden By, løber i en Længde af 14 engelske Mil lige gennem den rige, frugtbare Lavland, der, som oven for sagt, indtager den midterste og sydligste Del af Øen. Omtrent en Mils Vej fra Kristianssted, ligger Bülowsminde, særlig bekjendt for sin udmærket skønne Beliggenhed; en ypperlig anlagt Vej snor sig op ad det 600 Fod høje Bjærg, hvorpaa Bygningerne ligge. Fra Bülowsminde slynger Vejen sig mellem Rækker af Palmer, indtil vi naa *Frederikssted*, og danner en Allé saa udmærket smuk og karakteristisk, at intet i Norden kan sammenlignes med den; den bestaar hovedsagelige af Kokos-Palmer med deres yndige og ejendommelige Former, og af de stadselige Arekapalmer, der staa i Rækker ligesom høje Søjler. I Dalene ligge veldyrkede Sukkermarker, udlagte i regelrette Firkanter; i Midten af en saadan Plantage eller „Estate“, findes Ejerens eller Bestyrerens Bolig, som oftest opført paa en lille Forhøjning i Jordsmonnet og i Almindelighed stor og rummelig. Paa vor Vej ville vi rimeligvis komme forbi „the Gang“, hvorved forstaa den Trop af Negre og Negerinder, som forrette Markarbejdet med Hakken og som med bedækkede Hoveder arbejde under den tropiske Sols brændende Straaler. Opsynsmanden staa i Nærheden og passer paa, at Arbejdet skrider fremad, medens Overopsynsmanden til Hest har Overtilsynet med det Hele. Vi komme forbi Vindmøllen — med mindre der skulde være opført en Dampmølle, hvad der er Tilfældet paa de fleste Plantager — og stanse for at se de gule Sukkerrør blive pressede og knuste mellem de store Jærnavalser, hvorefter Saften føres til Kogehuset ved Hjælp af Rør og Ledninger, for at koges i tre forskjellige Kjedler. Efter den tredje Kogning hældes den tykflydende Sukkersaft i store Svalekar, hvor Sukkeret, saafremt det er tilstrækkeligt kogt, krystalliseres i smukke, gyldne Korn. Den Del af Sukkeret, som ikke krystalliseres, kaldes Malas og er omtrent det samme som Raffinaderiernes Sirup. Skummet af Saften bliver tilbage for at gaa i Gæring og deraf tilberedes Rommen. Den Rom, som fabrikeres her, er paa

mange Steder af en saa udmærket Kvalitet, at den overgaar de fleste andre Øers. Kogehuset, Møllen og Dampmaskinen udgjøre Hovedparten af Værkerne; men foruden dem er der en Del mindre Bygninger, saaledes Bestyrerens Bolig, aabne Bygninger med Buegange til de tørre Sukkerrør, hvoraf Saften er udtaget, og som bruges som Brændsel o. s. v. Alle disse Bygninger ere holdte i ren og net Stand og gjøre et behageligt Indtryk af Lykke og Velstand. Naar hertil kommer en stor og anselig Negerby i Udkanterne af Plantagen, bestaaende af talrige smaa Hytter med indhegnede Haver foran og med virkelige Gader, kan man let tænke sig, at i det mindste for en Nordboers uvante Øje frembyder en Sukkerplantage et nyt og uvant Syn. Kingshill, den højeste af Plantagerne, ligger nøjagtig Halvvejen mellem de to Byer, og man har her fra Toppen en udmærket Udsigt over Dalen nedenunder, mod Øst, Syd og Vest, begrænset af Bjærgene mod Nord. I det Hele taget berøer „St. Croix's“ Skjønhed hovedsagelig i de mangfoldige og forskelligartede Udsigter over Høj, Dal og Sø, saa at man, med fuld Ret, kan betegne det som „Udsigternes Ø“. Man ser fra Kingshill Plantage paa Plantage, som om en eller anden gavn mild Haand havde spredt dem over Landet. Det veldyrkede Land frembyder et herligt Syn med dets Grupper af Træer og dets Alléer af Palmer langs Vejene eller op ad Højens Sider, og til sidst, i det vi vende os mod Havet, Havet i al dets Pragt og Majestæt, af en dybere og rigere Farve end i det blege Norden, ligesom det glimrende Lys, som den tropiske Sol strøer over Landskabet, er aldeles forskjelligt fra Nordens graa kolde Lys; her er Farve, her er Lys! — Vi ile videre til *Frederikssted*, eller, som det almindelig i daglig Tale kaldes: „the West-end“. Denne venlige lille By er noget mindre end *Kristianssted*; dens Gader ere meget renlige og saa hvide, at de blænde Øjet ved det stærke Gjenskin af Solen; det omliggende Land er frugtbart og Sceneriet skjönt. Ogsaa her er der talrige Plantager, baade paa det flade Land og i Bjærgene. Efter den lange Kjøretur udhvile vi os først en Smule, spise til Middag og tilbringe Resten af den behagelige tropiske Aften i Gyngestole paa Verandaen. Vore Hoveder maa vi imidlertid ikke glemme at beskytte godt imod Duggen, som falder stærkt paa denne Tid af Dagen og, som vi ligesom alle fremmede bør være for-sigtige over for.

Af Øens Folkemængde lever en Tredjedel i de to Byer. Denne Befolkning er i mange Henseender ret mærkelig. Man vil vanskelig nogen Steds træffe saadanne Forskjelligheder paa saa faa Kvadratmile som her. Først og fremmest er Farven forskjellig: en ringe og forsvindende Del er hvide og farvede, hvorimod Massen be-

staar af Negrene. Ogsaa de hvide ere meget forskellige. Skjönt Øen tilhører Danmark og regeres af danske Embedsmænd, er dog Antallet af Danskerne, som leve der, sammenlignelsesvis kun lille; de ere hovedsagelig Embedsmænd, Læger, et Par Handelsmænd, Militære og nogle faa Plantere. Den større Del af Planterne er især Englændere og navnlig Irlændere, Resten Creoler. Følgelig er Sproget ogsaa forskjelligt, skjönt Dansk burde være Hovedsproget, eftersom Øen er dansk Ejendom. Men som Følge af det fremmede Element, som er det fremherskende tales væsentlig kun engelsk, og det samme Sprog tales ogsaa af Negerbefolkningen, om end meget blandet. Dette staar igjen i Forbindelse med, at der findes mange forskellige Sekter eller Trosbekendelser. Den lutherske Kirke er vel Statskirken, men dens Menighed er langt fra den største; der findes en episcopal Kirke baade i *Kristianssted* og *Frederikssted*, ogsaa romersk-katholske Kirker og Kapeller tilhørende de „Mæriske Brødre“. De sidstnævnte have været bosatte her lige siden Øens sidste Kolonisation og fortjene stor Ros for deres ufortrødne og ihærdige Anstrængelser til Bedste for Negrenes Skoleopdragelse. Skoler tilhørende Gouvernementet, findes ogsaa over hele Øen, og de arbejdende Klassers Børn ere ved Loven tvungne til at besøge dem.

Foruden Embedsmændene, der alle ere danske, lever der Konsuler saa vel for de forenede Stater i Nordamerika som for England. Alle Indbyggerne have en stor Egen-skab tilfælleds, som højlig fortjener at roses, nemlig deres store Gjæstfrihed, som er velbekjendt under Navn af „Vestindisk Gjæstfrihed“.

Man lever alligevel godt paa denne lille Ø; thi uagtet mange af de Goder og Fordele i gastronomisk Henseende, som et koldt Klima er i Stand til at tilbyde, ikke kan faas der, har man dog ikke alene alle de Frugter og Vegatabilier, som man er vant til at nyde i Norden, og som derfra sendes i hermelisk lukkede Blikdaaser, men der haves ogsaa forskellige andre, som ere ukjendte i et koldere Klima, og hvoraf mange ogsaa i høj Grad paaskjønnes af de fremmede, saaledes Yams, Ananasser, Guava og Mango. Med Hensyn til den mere substantielle Føde er *St. Croix* navnkundig for sit fortræffelige Bedckjød, sine fine Kalkuner, Guineabønsene og andet Fjerkræ. End videre findes her den ægte Skildpadde, der nydes dels som Suppe og dels tilberedt i Skallen, en ejendommelig og meget søgt Ret og tillige et fortrinligt og stærkt nærende Fødemiddel, end videre haves fine Krabber og Hummer, en Mængde forskellige Slags Fisk, hvoraf bør nævnes: „the Kingfisk“, som en af de største og mest velmagende. Og Vestindianerne sætte Pris paa at leve godt og have i Almindelighed til Frokost og

Middag 2 til 3 Retter eller endog flere foruden Suppen, der aldrig mangler. Ogsaa Smagen for gode Vine og Likører er meget udviklet. Et tropisk Klima har, som man véd, en særlig gunstig Indflydelse paa hede Vine, fornemmelig Madeira og Sherry, som ofte indføres direkte dertil; det samme gjælder ogsaa Malvasier, spanske Vine, som foruden Claret eller Rødvin ere meget søgte og kunne faas af bedste Kvalitet. Underlig nok er Rom, Øens nationale Produkt, kun lidet yndet, uagtet „St. Croix Rom“ af bedste Kvalitet er overordentlig god, hvorimod „Brandy and water“ (Kognac og Vand) er bleven den nationale Drik.

Hovedbestanddelen af den dyrkede Jord er Kalk og Ler, og Jorderne ere almindelig veldyrkede. Af Øens 50,000 Acres ere næsten 45,000 opdyrkede, hvoraf Halvdelen med Sukker, og den anden Halvdel fornemmelig udlagt til Græs („the Guineacorn“) eller udstykket i Provisions-Jordstykker, der overlades Plantagenegrerne til eget Brug og Afbenyttelse. Foruden Sukker dyrkes endnu, om end kun i ringe Udstrækning, Bomuld, Kaffe af en udmærket Kvalitet, Kakao, Salep og Vindruer. En Acre Land giver omtrent 1500 Pd. Sukker aarlig foruden Rom og Malas. Øens Hestebestand udgjør omtrent 1000 Stykker, som udelukkende bruges til Ridning og Kjørsel, hvorimod Arbejdet paa Plantagerne udføres af Muler, Oxer og Æsler. Der findes ogsaa en Del Kvægavl, omtrent 5000 Stykker, foruden Faar, Grise og Geder. St. Croix har omtrent 90 Sukkerplantager med et Antal af omtrent i Gjennemsnit 100 Negerarbejdere hver. Udførselsartiklerne ere især Sukker, Rom og Malas. I gunstige Aar har Øen hidtil været i Stand til at producere mereend 15,000 Fade Sukker, som særlig føres til Amerika og Danmark.

Øens vigtigste Produkt, Sukkertilvirkningen, vil jeg tillade mig særlig at dvæle ved, navnlig for at beskrive den Maade, hvorpaa Tilberedningen gik for sig før Fællessukkerkogeriet blev indrettet og afløste den gamle Produktionsmaade, hvorefter hver Plantage drev sit eget Kogeri.

Paa vore Øer naar Sukkerrøret en Højde af omtrent halvanden Gang en Mands Højde, hvoraf imidlertid de $\frac{2}{3}$ udgjøre det egentlige Rør og $\frac{1}{3}$ Blomsterstanden og de øverste Blade. Dets Tykkelse er gjennemsnitlig omtrent 1 Tomme. Ligesom alle andre Græsarter, bestaar det af forskellige Led, ved hvis Sammenføjninger Knopperne komme frem, der atter afsætte ligesaa mange nye Planter, naar de sættes i Jorden. Under den tynde, glatte Bark er Røret helt igjennem fyldt med en hvid Marv, af hvis Saft Sukkeret tilberedes. Ogsaa i raa Tilstand yder Marven en behagelig og nærende Føde for Mennesker og Dyr, og i Sukkerhøstens Tid ser man tit

Negre spasere paa Gaden eller paa Landevejen med et flere Alen langt Sukkerrør slæbende efter sig og med den ene Ende af det i Munden, i det de udsuge Saften af det og lade den anden ligegyldig slæbe i Snavset paa den af Regnen oplødte Jord. Negre og gamle Beboere af de vestindiske Øer ere i Stand til uden skadelige Følger at nyde en antagelig Del deraf; men for nyankomne er det raadeligt at holde Maade dermed, dersom de ikke ville udsætte dem for Diarhé eller Blodgang. Sukkerrøret plantes paa samme Maade som Vinstokken. Efter en Snor gjødes der i ligestor indbyrdes Afstand fra hinanden ligesom Huller i Sukkermarken; Hullernes Længde er sædvanligvis 3 Fod, Bredden $1\frac{1}{2}$ og Dybden 1 Fod, og Afstanden mellem hver Plante er 5 Kvarter. I Hullerne lægges 2 til 3 afskaarne Stykker modent Sukkerrør af omtrent 1 Alens Længde og saaledes, at Knopperne komme til at ligge ved Siden af hverandre. Enhver Tid af Aaret egner sig lige godt til at plante, naar Jorden blot er tilstrækkelig gjennemblødet af Regnen, men især er det heldigt at plante efter de større Reguperioder. I Løbet af en Maaned er den unge Sukkerplante allerede skudt temmelig vidt frem af Jorden og Marken renses nu for Ukrudt, hvilket gjentages fra Tid til anden. Sukkerrøret bruger derpaa omtrent 15—18 Maaneder for at blive fuldkomment modent, en Tidsperiode, som dog afhænger af Jordbundens forskellige Godhed. Men er en Sukkermark engang tilplantet, saa kan der høstes 6—10 eller endnu flere Gauge, uden at det er nødvendigt at beplante den paa ny, da de gamle Rødder stadig skyde nye Planter, der kaldes: „Ratoons“ og som modnes efter et Aars Forløb eller endog før. Exempelvis har saaledes en Sukkermark efter gamle Folks Udsagn engang i 24 efter hinanden følgende Aar, baaret „Ratoons“.

Naar Sukkerrøret er modent, begynder Høsten, som paa de store Plantager tager sin Begyndelse ved Nytaars-tid og undertiden varer i 6 Maaneder eller derover. Det modne Sukkerrør har bedst af ikke at blive afskaaret strax; thi naar det ikke netop falder ind med altfor stærk Tørke, kan det endnu staa i Maaneder og giver da, naar det høstes, mere Sukker og mindre Sirup. Det modne Rør kappes først af foroven ved det tredje eller fjerde Led og derefter forneden tæt ved Jorden. Bladene, der for Størstedelen ere tørre, afrives og opsamles efterhaanden for dermed at tække Negerhytterne og andre Udbygninger. Naar Toppen ikke skal bruges til Udplantning, gives de som Foder til Heste, Æsler og Muldyr. De afkappede Ris bindes i Bundter og bringes ved Hjælp af Æsler eller Heste til Sukkermøllen. Hovedindretningen ved en Sukkermølle bestaar i 3 Valser, og de gribe med de paa dem anbragte Tænder ind i hverandre, saa at alle tre paa

engang dreje sig om deres Jerntapper, naar den midterste af dem sættes i Bevægelse enten ved en Vindmølle eller et Lastdyr eller ved Hjælp af Vandkraft. Alle tre Valsere ere af ens Styrke, en Alen i Tværmaal og omgivne af en glat Jærncylinder, der er en Alen høj og kaldes „Kassen“. Den midterste Cylinder hedder „Kongen“ og er 23 Fod lang, af de to andre Valsere, der begge kun ere korte, kaldes den ene „Sukkerhjulet“, og den anden „Malashjulet“. Ved Hjælp af disse Valsere der staar meget tæt sammen, bliver ved den gjentagne Knusning, uddraget al Saften af Sukkerørret, flyder derpaa gennem en Rende til en Beholder og ledes fra denne atter gennem Rør til Kogehuset. Naar Sukkerørret skal knuses i Møllen, staar én Mand bag og en anden foran „Kongen“. Denne stikker en Haandfuld Ris efter den anden ind imellem: „Sukkerhjulet“ og „Kongen“, der hurtigt trækker Rørene ud af Valserne og knuser dem. Hin modtager paa den anden Side det første Gang udpresede Sukkerør, som nu kaldes „Malas“, og kaster det derpaa ud af Møllen, hvor det af et Par Negerbørn bindes i Bundter for senere at bruges som Brændsel under Sukkerkjeden. Sukkeret koges saaledes ved Hjælp af Affaldet fra Rørene og intet gaar paa denne Maade tabt af denne kostelige Plante. „Kassen“, den ovennævnte Cylinder, river alt til sig med saadan Voldsomhed, at en Mand strax og uden Ophold trækkes ind med, naar han blot kommer til at røre ved den med Spidsen af sin Finger eller en Flig af sin Klædning. Dersom den af Cylinderen saaledes fastholdte Haand eller Arm ikke øjeblikkelig afhugges med en skarp Øxe, vil Manden blive ynkelig ihjelmalet. En Hestemølle kan vel, naar et saadant ulykkeligt Tilfælde indtræffer, let og hurtigt standses, en Vindmølle derimod ikke. Der er derfor altid i en saadan, en skarp Øxe ved Haanden, hvormed den saakaldte: „Bootsman“ der har Opsyn med denne Del af Arbejdet, saa hurtig som mulig søger at redde den ulykkelige, selv med Tabet af en Arm eller Ben. Sukkervandet, der er en meget behagelig Drik, maa strax koges; thi det bliver allerede efter 2 Dages Forløb surt; og der kan da ikke laves Sukker deraf. I Kogehuset er der sædvanligvis 8 store Kjedler, i nogle flere, i andre færre. Sukkervandet ledes fra Beholderen ind i den første Kjedel af den Neger, der forestaar Kogningen, skummes derfra efter nogen Tid over i den anden og koges i begge saa længe, indtil den begynder at blive noget tyk, hvorpaa den bringes over i „Batterikjeden“ og koges færdig til Sukker. I den første Kjedel kommer der et Par Haandfulde ulæsket Kalk, som gjør, at de urene Bestanddele i Sukkeret drive til Vejrs for at afskummes. Skummet i samtlige Kjedler aftages uafslædig med en Ske og samles

i et Kar for sig. Naar Sukkeret koges for stærkt og truer med at flyde over, heldes der amerikansk Olje eller et andet fedt Stof deri, hvorpaa det strax ophører at syde og boble. Naar det kogende Sukker ikke længere sprutter, men sætter store Blærer og bliver hængende som Korn ved Skumskeem, er det færdigt. Det hældes derpaa gennem en Tragt af Træ over i et Fad, for at afkøles. Derefter kommer det med omtrent samme Temperatur som nymalket Mælk, over i store Sukkerfade, hvorigjennem der stikker et Par Sukkerør, for at „Malassen“ kan løbe ud der af og ned i en muret, hvælvet Beholder, hvor over saavel Sukkerfadene som Afkølingsfadet staa. Det saaledes færdig kogte Sukker, er det saakaldte: „Thomassukker“, et kornet, gulbrunt og meget kraftigt Produkt af en god Smag, der bruges saaledes, som det er, af de fleste der paa Stedet. I Kjøbenhavn, Hamburg, Amsterdam, London, Philadelphia og andre Steder bliver det raffineret eller rensat og gjort hvidt og fast ved Hjælp af en hvid Lerart, som, blandet med Vand, laves til en Dei i Plader af næsten en Tommes Tykkelse og kommer paa det i Former overførte Sukker, som det gennemtrænger og renses saaledes, at det, efter gjentagne Gange at være behandlet paa denne Maade, tilsidst bliver saa hvidt som Sne. Der findes vel paa St. Croix et Par Raffinaderier, men der laves kun „Raffinade“ og intet af det saakaldte „Canariesukker“. Af det under Sukkerets Kogning opsamlede Skum, afskummer en Mand atter et sort, for mange Dyr, Creolheste og Æsler, Hunde, Høns og Kalkuner meget nærende Foderstof. Af det øvrige Skum og „Malassen“ destilleres i „Destillerhuset“: Rom efter at have gennemgaaet en Gjæringsproces i store Kar. En Gallon „Malas“ giver omtrent en Gallon Rom eller lidt derover. Naar Rommen er ung er den meget bidsende og i høj Grad usund, og navnlig for nyankomne medfører den let Døden, naar den nydes i Overmaal. Har den unge Rom derimod ligget hen i et Aar eller længere, taber den sin Skadelighed; men saadan gammel Rom træffes kun sjelden udenfor Vestindien. Det, som almindeligvis udgives for „Gammel Rom“ er sjælden andet end ung Rom, blandet med Vand.

Paa St. Croix se de flade Sukkermarker paa de engelske Plantager meget nette ud, thi Bladene paa den yderste Række Sukkerplanter sammenbindes, saa at de danne snorlige, grønne Vægge. Det er dog ikke alene det gode Udseende, som man tilsigter hermed, men det tjener tillige ogsaa til derved strax at opdage om en Tyv eller „Maronnegers“ skulde være gaaet derind. Sukkerørret er underkastet mange Farer. Ligesom mange andre Planter, er der visse Insecter, som det tjener til Næring; naar disse tage Overhaand, er det bedste, man

kan gjøre, at afskære en saadan Mark, som dog intet Udbytte giver, for at nye Planter kunne skyde frem af Rødderne. Ogsaa Rotterne ere meget begjærlige efter Sukkerrøret, og hvad de have begyndt at grave i, brækker over eller bliver surt, og det duer kun til Rom. Det modne Sukkerrør er let antændeligt og brænder som en Fakkel, hvorfor der altid, Dag og Nat, holdes Vagt derved af en eller flere Negerer. Men uagtet al Forsigtighed hænder det dog undertiden, at der opstaar Ild deri. Man har saaledes set, at et gammelt Træ, hvori der var gaaet Ild, faldt om i lang Afstand fra en Sukkermark. Det ved den store Tørke let fængelige Græs antændtes, og Ilden greb stedse mere og mere om sig, indtil den endelig naaede en Sukkermark, der kom i Brand og ødelagdes i faa Timer.

Det vil af den foranstaaende Fremstilling af Sukkerdyrkingen, saaledes som den fra dens første Begyndelse indtil vore Dage er gaaet for sig, let forstaaes, at dette Arbejde, navnlig for den sorte Arbejders Vedkommende er baade i høj Grad anstrængende og til Dels endog farefuldt. Der har ogsaa, især efter Slavehandelens Ophør været forsøgt, skjønt uden Held, at anvende andre Kræfter end de hidtil brugte i dette Øjemed, og særlig har man søgt at indføre og anvende kinesiske Arbejdere, hvoraf der endnu hist og her omkring paa St. Croix findes enkelte, der have slaaget sig til Ro dér og i det mindste tilsyneladende synes at finde sig ret vel. Men disse høre til Undtagelserne, og endnu udføres Arbejdet af den sorte Mand. Arbejdet paa Sukkerplantagerne vil derfor sandsynligvis endnu i en Række af Aar være henvist til at udføres af Negerne, skjønt der klæber saa store Ulemper derved. Men naar dette forholder sig saa, turde det da ogsaa være paa Tiden at rejse det Spørgsmaal, om den Erstatning, der ydes den sorte Arbejder, staar i et nogenlunde rimeligt Forhold til det Arbejde, der forlanges af ham, og herpaa tror jeg, at enhver, som kjender noget til disse Forhold, vil svare et afgjort Nej. Det maa vel erindres, at der er hengaaet mange Aar siden Øernes Opdyrkning toge sin Begyndelse, og desuagtet er der i den forløbne Tid ikke foregaaet nogen væsentlig Forandring. Hertil udfordres først og fremmest en bedre Skoleundervisning og Optragelse fra Barn af, end den, som for Øjeblikket bliver Negeren til Del, og muligvis ogsaa i Forbindelse hermed en mere almindelig og kraftigere personlig Indgriben fra de kirkelige, især statskirkelige Myndigheders Side end der for Øjeblikket udvikles. Jeg nærer ingen Tvivl om, at der, naar her ses til de af Naturen godmodige Anlæg, som udmærke Negeren, let lader sig opnaa væsentlige Fordele i den gode Sags Interesse, Fordele, som lige saa vel ville tilflyde den en-

kelte som det store Hele, og at Negeren i ethvert Tilfælde ikke vil være den, der vilde have mindst Udbytte deraf. Men dette er noget, som, selv om Regeringen tog det i sin Haand, næppe lader sig gennemføre i en kortere Tid, men vil kræve lang Tids Forberedelse, og, naar det først er paabegyndt og iværksat, Tid til at fæste Rod og faa en Udvikling, hvorpaa der kunde bygges videre med noget Haab om at føre Sagen til et endeligt Resultat. De seneste paa St. Croix stedfundne sørgelige Begivenheder synes mig at være et saa eftertrykkeligt Memento, at der er al Anledning til ikke at skyde denne højt alvorlige Sag ud i en altfor fjærn Fremtid.

De Hytter i Negerbyen paa en Plantage, der ere anviste de sorte Arbejdere til Bolig og Opholdssted for dem og deres ere af en saadan Beskaffenhed, at de mere synes at egne sig til Opholdssted for Kreaturer end for menneskelige Væsener, og saa meget er vist, at jeg paa Landejendomme her i Landet har set Stalde, hvormed en af de omtalte Negerhytter i Sammenligning nærmest maa anses for et Hundehul. Og til en saadan Bolig søger Negeren, naar han fra sit anstrængende og møjsommelige Dagsarbejde i Sukkermarken vender hjem for at udhvile og vederkvæge sig i sin Families Skjød, saa fremt han da er saa lykkelig at eje en Familie og ikke, som oftest er Tilfældet, lever i et Concubinat.

Den materielle Side af Negerens Liv staar i fuld Samklang med, hvad her er sagt om hans huslige og hjemlige Forhold; Betalingen for hans Arbejde paa Plantagen erlægges dels i en ringe Ugeløn og dels i Naturalforplejning, der just ikke er af den bedste Art. Væsentligst bestaar den af visse bestemte Rationer Mel, Fedt og Sild, hvoraf der laves en Ret, som fra regnet de mulig nærrende Stoffer, den maatte indeholde, er af en saa afskyelig og væmmelig Smag, at selv den fattigste og mindst forvante Mand herhjemme meget vilde betakke sig for Nydelsen deraf. Hertil kommer i ganske enkelte og sjældne Tilfælde, naar Negeren enten ved List eller ved Arbejde uden for den reglementerede Arbejdstid har erhvervet sig en Extrafortjeneste, et Glas Rom til at krydre den alt andet end lækre og fristende Spisemad. Lykkeligst er han, naar han i Sukkerhøstens Tid har været saa heldig at komme i Besiddelse af et Stykke Sukkerrør, som saa følger ham overalt, medens han suger paa det af alle Kræfter og synlig tiltager i Huld ved den rigelige Mængde Næringsstof, som det indeholder. Hans Lykkes Topmaal er dog Musik; er han saa heldig, enten selv at eje en tarvelig Harmonika eller et andet lignende, beskedent Instrument, eller Tilfældet fører ham i Nærheden af et Sted, hvor der opføres Musik, da er han som i Paradis og føler sig et andet og bedre Menneske. Saligheden staar malet i

hans Ansigt, og han hengiver sig til en fuldstændig Selvforglemmelse af alt, hvad der ellers tynger paa ham og gjør ham til den foragtede Skabning, som han er efter enhver god Vestindianers Anskuelse.

Af Sygdomme blandt Negrene, men som ere fuldstændig ukjendte for de der boende Europæere, kan nævnes: „Leprosy“ eller Spedalskhed og „Elephantiasis“ eller et Slags Rosen i Hænder og Fødder, som derved svulme op til en betydelig og unaturlig Tykkelse. Paa den sidste Sygdom saa jeg engang et mærkeligt Exempel i en Negerdreng til Hest; hans ene Ben var som Følge af denne Sygdom stærkt ophovnet og af mer end en Arms Tykkelse. I den nøgne Hæl, som var uden al Følelse, havde han indsat et flere Tommer langt Søm, der tjente ham som Spore og hvormed han paa Negervis bearbejdede Hesten ret eftertrykkelig, uden at det i mindste Maade syntes at genere ham eller at volde ham Smerte.

Paa Afrikas Kyster stod den sorte Mands Vugge, og derfra bragtes han, ikke af sin egen fri Vilje, men ved den hvide Mands gridske og rovbegjærlige Haand til de langt bortliggende Egne i det fjærne Vestindien, hvor han solgtes som Slave og maatte trælle som et Dyr for den Smule, der gaves ham i Erstatning for hans tabte Frihed. Hvilke Tanker maa ikke være gaaede igjennem hans Hoved, naar Erindringen om hans Hjemland nu og da dukkede op for ham og lod ham se Skovene der og Vildtet, som han jagede med sin Bue, dette Land, som han for evig var skilt fra og aldrig mere skulde gjense! Jeg beder Læseren at sætte sig i hans Sted og betænke hvilke Tanker, han vilde gjøre sig, om han paa samme Maade var bortrevet fra sine og det Land, hvor hans Vugge stod og som han aldrig mere skulde betræde. At saadanne Tanker virkelig undertiden bevæge sig i den sortes Hoved, kan jeg selv give Vidnesbyrd for. Jeg har under mit Ophold paa St. Croix personlig kjendt en gammel Negerinde, og af hendes Mund i et Kauderwælsk af Negerengelsk og Negersprog hørt Fortællingen om hendes Barndoms- og Ungdomsliv i Afrika, før hun blev røvet derfra og som Slavinde ført til Vestindien. Hun var, for saa vidt hendes Ord kan staa til Troende, en Kongedatter og sin Faders kjerreste Barn. Jeg husker ikke længere, hvor mange Elfenbensstykker og Guldklumper hun bar i Næsen og Ørene; men nok er det, at hendes Fader var en mægtig Mand og raadede over store Rigdomme i Skikkelse af Guld, Slaver og Kvæghjorder. Da kom Ulykken i Skikkelse af fremmede Slavehandlere, og blandt det Bytte, de gjorde, var ogsaa den unge Kongedatter. Jeg glemmer aldrig denne gamle, afrikanske

Kvinde med det hvide Hovedhaar, Corinna var hendes Navn, og som, naar jeg ved et Glas Rom, en Ret Mad af min Overflod eller et 25 Centstykke havde opmuntret hende dertil, sang og dansede for mig sit fjærne Hjemlands Sange og Danse. Imellem hin Tid og nu ligger der en lang Række af Aar, i hvilke meget har forandret sig og er blevet bedre, om end ganske vist mere i Theori end i Praxis. Men et staar dog fast, at der i den sorte Mands Bryst endnu den Dag i Dag lever en dunkel Forestilling om, at han en Gang har været en fri Mand, om ikke han selv, saa dog hans Forfædre og Slægt i første og andet Led, medens han nu ikke er stort andet end en Slave, der maa trælle for sit Brød og sit Livs tarvelige Ophold. Nu har Negeren det dog bedre end for 100 Aar siden, som man ogsaa kan forstaa, naar man gjennemlæser en kort før Oprøret paa St. Jan udstedt Forordning af 31te Januar 1733, der peremptorisk bestemmer bl. a., at: 1. „Anføreren for flygtede Slaver skal knibes tre Gange med rødgloende Jærn og derpaa hænges!“ 2. „Enhver anden bortløben Slave skal miste et Ben, eller, hvis Ejeren tilgiver ham, miste et Øre og modtage 150 Piskeslag.“ 3. „Enhver Slave, som er vidende om andres Hensigt at løbe bort og ikke underretter sin Herre derom, skal brændes paa Panden og have 100 Piskeslag.“ 5. „En Slave, som løber bort i 8 Dage, skal have 150 Piskeslag“ o. s. v.

Siden den Tid har der været tre Negeropstande paa vore vestindiske Øer. Den første fandt Sted næppe et halvt Aar efter, at den ovenstaaende barbariske, men af Tidsforholdene nødvendiggjorte Forordning udkom, og den var den blodigste og langvarigste af dem alle. Den udbrød den 13de November 1733 paa St. Jan og endte først, efter at Øen havde været i Oprørernes Hænder og udelukkende Besiddelse i 6 Maaneder. Den anden Opstand fandt Sted paa St. Croix den 2den Juli 1848, men endte mere roligt og fredeligt, i det intet Menneskeliv blandt de hvide gik tabt. Den tredje og sidste fandt Sted paa St. Croix den 2den og 3die December 1878, hvor kun en hvid Mand, en tysksødt Planter ved Navn Fontaine, maatte lade Livet, maaske ved egen Uagtsomhed.

Vi maa jo alle ønske, at Regeringen, der har taget Sagen i Haand, ogsaa maa vide at finde de rette Midler til at føre den sorte Mands Liv og Tankegang ind i et Spor, hvorved i al Fald den opvoxende Generation frelses fra dens Trælletilstand, der lige saa meget er en Følge af gammel Slendrian som af, at den rette Humanitet ikke har besjælet de Mænd, der havde i deres Magt at føre denne Sag igjennem.